

Kriminaalipoliittinen osasto
Kriminaalipolitiikka- ja rikosentorjuntayksikkö
Juuso Oilinki

Pöytäkirja

2.5.2018

OM 5/69/2015

Korruptionvastaisen yhteistyöverkoston kokous 2/2018

Aika keskiviikko 2.5.2018 klo 10-12:00

Paikka Sisäministeriö, Kirkkokatu 12, nh Aleksanteri, 2. krs.

Läsnäolijat

apulaisosastopäällikkö Arne Kinnunen, oikeusministeriö (puheenjohtaja)
neuvotteleva virkamies Miia Ljungqvist, oikeusministeriö
neuvonantaja Tomi Särkioja, ulkoasiainministeriö
poliisitarkastaja Juha Tuovinen, sisäministeriö
tarkastusasiiantuntija Toni Tiala, valtiovarain controller -toiminto
neuvotteleva virkamies Päivi Kantanen, työ- ja elinkeinoministeriö
tarkastusneuvos Sari Korpimies, opetus- ja kulttuuriministeriö
sisäinen tarkastaja Hannu Kananen, Tulli
ylitarkastaja Teppo Paajanen, Verohallinto
lakimies Saija Haapalehto, Suomen Kuntaliitto
johtaja Natalia Ollus, HEUNI
puheenjohtaja Jaakko Korhonen, Transparency International Suomi ry.
poliisitarkastaja Jenni Juslén, Poliisihallitus
ekonomisti Patrizio Lainà, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö (SAK) ry.
tutkimuspäällikkö Tiina Saarinen, Kilpailu- ja Kuluttajavirasto

Asiantuntijajäsenet

esittelijäneuvos Riitta Länsisyrjä, eduskunnan oikeusasiamiehen kanslia
erityisasiantuntija Juuso Oilinki, oikeusministeriö (sihteeri)

Poissa

neuvotteleva virkamies Catharina Groop, oikeusministeriö (sihteeri)
lainsäädäntöneuvos Jussi Matikkala, oikeusministeriö
hallitusneuvos Kirsi Äijälä, valtiovarainministeriö
hallitussihteeri Tapani Aaltela, sosiaali- ja terveysministeriö
rikoskomisario Ari Pullinen, Keskusrikospoliisi
valtionsyyttäjä Jukka Rappe, Valtakunnansyyttäjänvirasto
lakimies Antti Turunen, Keskuskauppakamari
johtaja Hannu Rautiainen, Elinkeinoelämän keskusliitto (EK) ry.
tutkimuspäällikkö Antti Norkela, Kilpailu- ja Kuluttajavirasto
hallituksen jäsen Venla Mäntysalo, Transparency International Suomi ry

1. Kokouksen avaus ja asialista

Puheenjohtaja avasi kokouksen ja toivotti SAK:n uuden edustajan Patrizio Lainàn tervetulleeksi. Asialista esiteltiin ja se hyväksyttiin sellaisenaan.

2. Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen

Hyväksyttiin edellisen kokouksen pöytäkirja, joka oli lähetetty verkoston jäsenille etukäteen sähköpostilla. Puheenjohtaja totesi, että edellisessä kokouksessa sovitun mukaisesti hän on välittänyt oikeusministerille verkoston näkemyksen korruption vastaisen strategian poliittisen hyväksynnän tärkeydestä.

3. Katsaus sisäministeriön korruption vastaiseen työhön

Sisäministeriön edustaja poliisitarkastaja Juha Tuovinen esitteli sisäministeriön ajankohtaisia hankkeita korruption ja harmaan talouden torjuntaan liittyen. Tuovinen totesi, että rakenneuudistusten (syyttäjälaitos) yhteydessä on tärkeää, että vaativat talousrikosjutut kuten lahjontaan ja muuhun korruptioon liittyvät rikosepäilyt saatetaan riittävän ajoissa kokeneille talousrikostutkijoille ja erikoistuneille syyttäjiille. Tuovinen esitteli lisäksi käynnissä olevan harmaan talouden ja talousrikollisuuden strategian ja siihen liittyvän toimenpideohjelman.

Heunin johtaja Natalia Ollus käytti puheenvuoron, jossa totesi, että HEUNI on julkaissut yhteistyössä sosiaali- ja terveysministeriön (STM):n kanssa oppaan yrityksille ja työnantajille riskienhallintaan erityisesti alihankintaketjuissa liittyen työvoiman hyväksikäytön ja ihmiskaupan ennaltaehkäisyyn Suomessa.

http://www.heuni.fi/material/attachments/heuni/reports/8AAxd34id/Kansallinen_opas_pohjoismainen_CSR_B5_090418_WEB.pdf

4. Harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjunnan toimenpideohjelman korruptionhanke

Oikeusministeriön edustaja Oilinki kertoi lyhyesti korruptionhankkeesta ja sen etenemisestä. Harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjunnan toimenpideohjelma vuosille 2016–2020 sisältää yhden hankkeen, joka koskee korruptiontorjuntaa ja sen päätavoitteena on korruption ennaltaehkäisy, tunnistamisen ja paljastamisen tehostaminen. Korruptio korruptionhankkeen ohjausryhmän ensimmäinen kokous pidettiin 20.3.2018. Kokouksessa päätettiin ratkaisuun, jossa hankkeen alatavoitteet toteutetaan alatyöryhmissä.

Korruptiorikosten paljastamisen tehostaminen ja viranomaisyhteistyön tehostaminen päätettiin yhdistää hoidettavaksi yhdessä alatyöryhmässä. Samalla päätettiin, että VKSV ottaa vastuun kyseisen alatyöryhmän vetämisestä. Julkisia hankintoja koskevan tavoitteen osalta päätettiin muodostaa oma alatyöryhmä, jonka vetovastuu on KKV:lla. Aiheeseen palataan mahdollisesti jo seuraavassa verkoston kokouksessa.

Harmaan talouden tilannekuva

OM:n edustaja Oilinki kertoi lisäksi harmaan talouden tilannekuvatoiminnosta. Verkoston työjaosto on laatinut tilannekuvaa varten ilmiökuvauksen korruptiosta. Ilmiö kuvaus perustuu verkoston korruptio strategian kuvaukseen ilmiöstä ja sen ilmenemisestä. Ilmiökuvauksen julkaistaan kevänaikana Harmaa talous & talousrikollisuus- verkkosivuilla (www.vero.fi/harmaa-talous-rikollisuus).

5. Ilmoittajien suojele

- Ehdotus ilmoittajien suojeleu koskevaksi direktiiviksi

Oikeusministeriön edustaja Oilinki esitteli komission 23.4.2018 antaman ilmoittajan suojeleu koskevan direktiiviehdotuksen yleisellä tasolla. Ehdotus takaa väärinkäytösten paljastajien suojeleu kaikkialla EU:ssa silloin kun väärinkäytökset kohdistuvat tiettyihin unionin oikeuden aloihin. Soveltamisala on erittäin laaja. Kyse on vähimmäisdirektiivistä ja soveltamisalan voi kansallisesti laajentaa. Asiaa koskeva esitys löytyy tämän pöytäkirjan liitteenä

- Katsaus uusiin ilmoituskanaviin (TI Suomi, Kilpailu- ja kuluttajavirasto, Poliisihallitus)

Transparency Suomen (TI) puheenjohtaja Jaakko Korhonen esitteli TI:n käyttöön ottaman ilmoituskanavan ja sen toiminnallisuuksia. Korhonen korosti erityisesti anonyymien ilmoittamisen tärkeyttä suunnitellessa ilmoitusjärjestelmää.

Kilpailu- ja kuluttajaviraston (KKV) edustaja tutkimuspäällikkö Tiina Saarinen esitteli KKV:n käytössä olevaa vihjelinkkiä, jonka kautta voi lähettää vihjeen markkinoilla havaitusta epäilyttävästä asiasta, joka voi olla osoitus kielletystä kilpailunrajoituksesta. Lisäksi Saarinen kertoi parasta aikaa käynnissä olevasta vihjetoinnin kehittämistä ja toiminnallisten ratkaisujen parantamisesta.

Poliisihallituksen edustaja poliisitarkastaja Jenni Juslén kertoi Poliisihallituksen ns. eettisen kanavan pilottihankkeesta, joka on ollut käynnissä noin puoli vuotta Helsingin poliisilaitoksella ja keskusrikospoliisissa.

6. Korruption vastaisen päivän tapahtuma 2018

Keskusteltiin kansainvälisestä korruptionvastaisesta päivästä ja siihen liittyvän tilaisuuden mahdollista teemoista, käytännön järjestelyistä ja mahdollisista yhteistyökumppaneista. Puheenjohtaja ehdotti, että järjestettäisiin vastaavanlainen tapahtuma kuin kaksi vuotta sitten. Puheenjohtajan esitys sai kannatusta. Edelleen puheenjohtaja totesi, että virallisen päivän (9.12) osuessa tänä vuonna sunnuntaille, korruptionvastaisen päivän tilaisuus pyritään järjestämään joko 10.12 tai 11.12. Sovittiin, että asian valmistelua jatketaan oikeusministeriössä, mutta kuten puheenjohtaja korosti, onnistuneen tilaisuuden järjestäminen edellyttää kaikkien verkoston jäsenten sitoutumista.

7. Kansainväliset asiat

Puheenjohtaja totesi, että ajanpuutteen vuoksi asiakohta käsitellään pikaisesti ja siihen palataan tarvittaessa seuraavassa kokouksessa.

- GRECO

Puheenjohtaja esitteli lyhyesti Grecon 5. vaiheen Suomea koskevan raportin. Tällä kertaa arvioinnin kohteena olivat ylempät virkamiehet ja lainvalvontaviranomaiset. Suomi sai kaikkiaan 6 ylempää virkamiestä koskevaa suositusta ja 8 lainvalvontaviranomaisia koskevaa suositusta.

- YK/UNCAC
Oikeusministeriön edustaja Oilinki totesi, että UNCAC:n Suomea koskeva seuraava maa-arviointi lähestyy ja toimenpidepyyntö UNODC:ltä tulee näillä näkymin toukokuun aikana. Vastausajankohta osuu harmillisesti kesälomakaudelle.
- OECD
Oikeusministeriön edustaja totesi, että OECD:n 4. arviointikierroksen suositusten täytäntöön panna valmistellaan parasta aikaa oikeusministeriön ja toimeenpanovastuussa olevien tahojen välisissä keskusteluissa. Verohallintoa ja sen tiedonluovutusta koskevan suosituksen osalta todettiin, että 1.5.2018 voimaan tulleiden säännösten myötä suositus on toimeenpantu.

8. Nettisivuja suunnitteleva työryhmä

Oikeusministeriön edustaja Oilinki esitteli korruptionvastaisia verkkosivuja koskevan hankkeen nykytilasta. Verkoston alainen Internet- työryhmä on aloittanut korruptiontorjunta aiheisten verkkosivujen suunnittelun ja sisällön laatimisen. Toteutus tehdään valtionhallinnon yhteiselle YJA-alustalle ja toteutuksesta vastaa Valtori yhdessä Ambientia Oy:n kanssa. Toistaiseksi on järjestetty yksi työpaja Internet-työryhmän ja Ambientian kesken. Tällä hetkellä työstedään sivurakennetta, jonka jälkeen päästään melko nopeasti tuottamaan sisältöä. Tavoitteena on, että alustava luonnos verkkosivuista esiteltäisiin seuraavassa verkoston kokouksessa. Sivuston lanseeraus olisi tarkoitus tapahtua korruption vastaisen päivän yhteydessä joulukuussa 2018.

9. Muut asiat

Puheenjohtaja ehdotti, että korruptionvastaiselle yhteistyöverkostolle laadittaisiin viestintäsuunnitelma seuraavaa verkoston toimikautta silmällä pitäen. Ehdotusta kannatettiin ja päätettiin, että viestintäsuunnitelmaluonnos laaditaan oikeusministeriön toimesta ja esitellään verkostolle seuraavassa kokouksessa.

10. Seuraava kokous ja kokouksen päättäminen

Korruptionvastaisen yhteistyöverkoston vuoden 2018 kolmas kokous pidetään keskiviikkona 19.9.2018 klo 10.00 – 12.00. Kokousta isännöi VKSV. Kokouspaikka toimii poikkeuksellisesti oikeusministeriö.

Puheenjohtaja päätti kokouksen 12:15.

JAKELU

Korruptionvastainen yhteistyöverkosto

LIITTEET

Ilmoittajan suojelua koskeva direktiiviehdotus